

LIGJ
Nr.8741, date 15.2.2001
PER SIGURINE NE PUNE NE VEPRIMTARINE MINERARE

Ne mbeshtetje te neneve 78 dhe 83, pika 1 te Kushtetutes, me propozimin e Keshillit te Ministrave.

KUVENDI
I REPUBLIKES SE SHQIPERISE
VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TE PERGJITHSHME

Neni 1

Objekti

Objekti i ketij ligji eshte percaktimi i parimeve te pergjithshme qe rregullojne punen me nje regjim normal dhe brenda kushteve te lejuara per jeten e njeriut ne veprimtarine minerare, si dhe marrjen e masave per shpetimin e jetes se njerezve dhe te vlerave materiale ne rast avarie dhe kthimin ne regjim normal te punes ne veprimtarine minerare.

Neni 2

Perkufizime

Ne kete ligj termat e meposhtme kane keto kuptime:

1. "Aktiv shpetuesish" kuptohen specialistet e minieres qe sterviten sipas rregullores se shpetimit dhe kane deshmine e shpetuesit.
2. "Avari" kuptohet prishja e regjimit normal te punes ne veprimtarine minerare
3. "Inspektor" kuptohet punonjesi i kualifikuar i RISHM qe ushtron kontroll ne veprimtarine minerare ne zbatim te ketij ligji.
4. "Karriere" Kuptohet çdo vend ku nxirren materiale ose minerale drejte perdrejte nga siperfaqja.
5. "Kontroll teknik" kuptohet inspektimi i organizuar, ne periudha te caktuara kohe dhe kur del e nevojshme , jashte ketyre periudhave per verifikimin e kerkesave thelbesore te sigurise ne pune.

6. "Miniere" kuptohet cdo gerrmim mbi ose nentoke dhe cdo vend ku shfrytezohet nje pasuri minerare ne perputhje me ligjin minerar.
7. "Plan likuidim avarie" kuptohen dokumentet qe permbajne masat e percaktuara per shmangien e avarive.
8. "RISHM" kuptohet Reparti i Inspektim-Shpetimit te Minierave.
9. "Shfrytezim minerali" kuptohet kryerja e cdo gerrmimi, shpimi ose pusi kerkimi ose shfrytezimi ne çdo vendburim minerar, me çfaredo lloj menyre, per nxjerrjen e nje minerali, duke perfshire kerkimin, zbulimin dhe perpunimin brenda nje trupi minerar.
10. "Shpetues" kuptohet punonjesi me kualifikim te vecante qe nderhym per shpetimin e jetes se njerzve dhe per likuidimin e avarive ne veprimtarine minerare.
11. "Subjekt" kuptohet personi juridik ose fizik i pajisur me leje minerare.
12. "Veprimtari minerare" kuptohet teresia e veprimtarive qe kryhen ne nentoke dhe ne sipërfaqe te minieres per kerkimin, zbulimin, shfrytezimin dhe perpunimin e mineralit.
13. "Zjarrmetar" kuptohet punonjesi me kualifikim te vecante per ruajtjen, transportin, administrimin dhe perdorimin e lendeve plasese.

KREU II

KERKESA TE PERGJITHSHME TE SIGURISE NE PUNE NE VEPRIMTARINE MINERARE

Neni 3

1. Te gjitha subjektet, qe kryejne veprimtari minerare, studime ose projekte ne kete fushe, jane te detyruar te zbatojne kerkesat e sigurise ne pune te vendosura ne rregulloret e sigurimit teknik dhe te mbrojtjes ne pune.
2. Aktet nenligjore perkatese nxirren nga Ministria qe mbulon veprimtarine minerare.

Neni 4

Venia ne shfrytezim

Objekti minerar vihet ne shfrytezim kur:

- a) ka nje projekt te miratuar per hapjen, pergatitjen e shfrytezimin e tij;
- b) ploteson kerkesat e parashikuara ne rregulloret e sigurimit teknik e te mbrojtjes ne pune dhe siguron normat per ruajtjen dhe mbrojtjen e mjedisit.
- c) subjekti qe merr lejen minerare eshte regjistruar ne RISHM;
- ç) zoteruesi i lejes minerare zbaton kerkesat e percaktuara ne projektin e miratuar tekniko-teknologjik.

Neni 5

Kontrolli teknik

1. Minierat dhe karrierat i nenshtrohen kontrollit teknik te RISHM.
2. Zoteruesi i lejes minerare merr te gjitha masat per te kryer kontrollin teknik periodik, sipas llojit dhe afateve te percaktuara ne aktet ligjore dhe nenligjore te veprimtarise minerare.
3. Minierat dhe karrierat u nenshtrohen kontrollit teknik periodik te RISHM jo me pak se nje here ne vit per ruajtjen e kushteve te sigurise ne pune dhe per te zbuluar te metat.
4. Minierat dhe karrierat u nenshtrohen kontroleve teknike te posaçme te RISHM ne çdo kohe kur paraqiten rrethana te vecanta qe lidhen ne rrezik te minieres, si punime, avari, aksidente ose periudha te zgjatura te mosvenies ne shfrytezim, per t'u siguruar qe jane ruajtur kushtet e sigurise e per te zbuluar e menjanuar te metat.
5. Kontrollat teknike kryhen nga RISHM ose nga nje trup inspektues, pale e trete e miratuar nga ministri qe mbulon veprimtrine minerare.

Neni 6

Nderprerja e veprimtarise minerare

1. Kur RISHMI veren se nje miniere ose karriere rrezikon sigurine e njerezve dhe te mjedisit pezullone punen dhe i dergon ministrise perkatese nje relacion te motivuar per marrjen e masave te nevojshme per heqjen e lejes minerare.
2. Masa e marre i behet e njohur zoteruesit te lejes minerare. Kunder mases se marre mund te behet ankim brenda 5 diteve te ministri qe mbulon veprimtarine minerare.

KREU III

VEPRIMTARIA SHPETUESE

Neni 7

Veprimtaria shpetuese ne veprimtarine minerare kryhet nga qendra kryesore e shpetimit te RISHMI ne bashkeveprim me grupet e shpetimit te subjekteve minerare.

Neni 8

1. Subjektet minerare, qe kane te punesuar mbi 25 punonjes, qe punojne ne nentoke, duhet te organizojne skuadren e shpetimit prej jo me pak se 5 vetash, nga te cilat nje duhet te jete i punesuar si shpetues, kurse anetaret e tjere te skuadres merren nga aktivi i shpetuesve te subjektit.
2. Ne rast kur numri i te punesuarve te nentokes eshe me i vogel se 25 vete, subjektet minerare jane te detyruar te kene skuadra vullnetare shpetimi.

Neni 9

Rregullat dhe detyrat e grupeve te shpetimit ne miniera dhe ne RISHM percaktohen me rregullore te vecante te miratuar nga ministri perkates.

KREU IV

DETYRIME GJATE SHFRYTEZIMIT

Neni 10

Detyrime te zoteruesit te lejes minerare

1. Zoteruesi i lejes minerare merr masa qe makinerite, paisjet, lenda plasese dhe materialet qe perdorin punemarresit ne miniera te jene te pershtatshme per punen dhe te garantojne sigurine dhe shendetin e punemarresve gjate perdorimit.
2. Zoteruesi i lejes minerare merr masa qe miniera ose karriera, makinerite, paisjet ose lenda plasese e materialet te mirembahen gjate shfrytezimit ne nje nivel te tille qe te plotesoje kerkesa thelbesore te sigurise ne pune.

Neni 11

Informimi i punemarresve

1. zoteruesi i lejes minerare mer masa qe punemarresi te pervehtesoje te dhena dhe instruksione te duhura per perdorimin e makinerive, te paiseve te lendes plasese dhe te materialeve qe ka ne perdorim.
2. Te dhenat dhe instruksionet e perdorimit te makinerive, te pajisjeve dhe te lendes plasese duhet te permbajne te dhenat per sigurine dhe shendetin persa u perket:
 - a) kushteve te shfrytezimit;
 - b) situatave anormale te parashikueshme;
 - c) mjeteve te mbrojtjes individuale dhe kolektive;
 - c) ndihmes se pare mjekesore ne rast aksidenti;
3. Te dhenat dhe instruksionet e pikes 2 te ketij neni duhet te jene te kuptueshme per punemarresin.

Neni 12

Formimi i punemarresve

1. Zoteruesi i lejes minerare merr masat e nevojshme qe:

a) punemarresit e ngarkuar per perdorimin e makinerive, te pajisjeve dhe te lendes plasese te kene formimin e mjaftueshem per rreziqet qe permban ky perdorim;

b) punemarresit e ngarkuar me riparimet dhe mirembajtjen te kene kualifikimin dhe formimin e duhur per kryerjen e ketyre detyrave.

2. Krahas kerkesave te pikes 1 te ketij neni, punemarresit e perdorimit te lendes plasese dhe te shpetimit ne miniera testohen cdo 1 vit nga komisionet teknike te ngritura ne RISHM dhe te miratuara nga organi pergjegjes ne Ministri.

Neni 13

Keqyrja e avarive

1. Per cdo rast aksidenti ose avarie te rende ne miniere ose ne karriere, zoteruesi i lejes minerare duhet te njoftoje menjehere RISHM.

2. RISHM shqyrton aksidentet dhe avarite qe ndodhin ne veprimtarine minerare dhe percakton shkaqet dhe pergjegjesite, si dhe masat qe duhen marre per permiresimin e gjendjes.

3. Zoteruesi i lejes minerare eshte i detyruar t'i jape inspektorit, qe shqyrton aksidentin ose avarine cdo te dhene qe ka lidhje me te.

4. Ne rast aksidenti ne pune, inspektori i RISHM bashkepunon me inspektorin e punes per keqyrjen e aksidentit.

KREU V

REPARTI I INSPEKTIM - SHPETIMIT TE MINIERAVE (RISHM)

Neni 14

Statusi

1. RISHM mbikqyr zbatimin e dispozitave te ketij ligji e te akteve nenligjore te dala ne zbatim te tij nga te gjitha subjektet private ose publike vendase ose te huaja qe kryejne veprimtari minerare.

2. RISHM harton rregulloren e funksionimit te tij, e cila miratohet nga ministri qe mbulon veprimtarine minerare.

3. RISHM eshte organizem teknik dhe kontrollues ne varesi te ministrise qe mbulon veprimtarine minerare.

4. RISHM eshte person juridik publik, buxhetor me personel dhe organizim te vecante. Organizimi, funksionimi dhe struktura e tij miratohen me vendim te Keshillit te Ministrave

5. Drejtuesi i RISHM emerohet dhe shkarkohet me vendim te ministrit qe mbulon veprimtarine minerare.

Neni 15

Detyra e RISHM

Krahas detyrave ne zbatim te kerkesave te neneve te parashikuara me siper, RISHM kryen edhe keto detyra:

- a) Ben regjistrimin e subjekteve qe punojne me leje minerare dhe lende plasese.
- b) Kryen inspektime ne subjekte private dhe politike vendase dhe te huaja qe kryejne veprimtari minerare ne territorin e Republikes se Shqiperise.
- c) Mban regjister per gjendjen teknike per avarite dhe aksidentet ne miniera.
- ç) Leshon deshmi per zjarretaret dhe shpetuesit e subjekteve private dhe publike.

Neni 16

Te drejtat e RISHM

1. RISHM per zbatimin e dispozitave te ketij ligji e te akteve nenligjore te nxjerra ne zbatim te tij, ka te drejte te hyje ne cdo kohe ne territorin ku kryhen veprimtari minerare.

2. RISHM kur veren shkelje te dispozitave te ketij ligji dhe te rregulloreve ka te drejte:

- a) te lere aktkontrolle me detyra dhe afate per permiresimin e gjendjes
- b) te lere akt-ndalese per nje periudhe kohe te caktuar ose pergjithmone kur gjykon se procesi teknologjik nuk garanton sigurine ne pune.
- c) t'i propozoje organeve pergjegjese heqjen e lejes minerare dhe te perdorimit te lendes plasese.
- ç) te marre masa administrative, sipas nenit 19 te ketij ligji dhe, per raste shkeljesh te renda te rregulloreve te sigurimit teknik me pasoja per jeten e njerezve, te kerkoje ndjekje penale;

3. RISHM kerkon nderhyrjen e forcave te rende

- a) kur inspektori dhe shpetuesi cenohen gjate kryerjes se detyres
- b) kur nuk zbatohet urdheri i ndalimit te punes per rastet qe perbejne rrezik te hapur per jeten e njerezve
- c.) Kur nuk lejohet te hyjne ne subjektet te cilat kryejne veprimtari minerare

4. RISHM bashkepunon me sherbime perkatese publike ose private, per te kryer ekspertiza per krijimin e grupeve te punes dhe per kryerjen e kontrolleve te vecanta e te aksidenteve te shpetimit te njerezve.

Neni 17

Burimet financiare

1. Burimet financiare te RISHM jane:

- a) Buxheti i Shtetit

b) te ardhurat me destinacion, qe realizohen nga sherbimet per te tjeret

2. RISHM realizon te ardhura nga sherbimet qe kryen per subjektet private ose publike nga:

a) veprimtaria kryesore sipas neneve 4, 5 dhe 12 te ketij ligji. Keto te ardhura derdhen ne Buxhetin e Shtetit. Tarifat per keto te ardhura caktohen nga Ministria e Finances ne bashkepunim me ministrine qe mbulon veprimtarine minerare.

b) te ardhurat me destinacion nga sherbimet per te tretet. Keto te ardhura derdhen ne llogarine e RISHM dhe perdoren per mbulimin e shpenzimeve te kryera, ndersa 10 % derdhen ne Buxhetin e Shtetit. Tarifat per keto te ardhura caktohen nga ministria qe mbulon veprimtarine minerare.

Neni 18

Pavaesia e paanshmeria

1. Punonjesve te RISHM u ndalohej te kene interesa te drejtperdrejta ose te terthorta me subjektet ku ato ushtrojne kontroll.

2. Inspektoret e RISHM duhet te kene formim te mire tekniko-profesional, njohje te kenaqshme te kerkesave per kryerjen e detyres dhe aftesi per te haruar dokumentacionin per kontrollin e bera.

3. Shpetuesit e RISHM duhet te jene te gatshem dhe te afte nga ana shendetsore per te kryer aksione shpetimi, ne perputhje me rregulloren e Planit te Emergjences per Miniera.

4. RISHM ka personelin, uniformen dhe mjetet e nevojshme per te kryer ne menyre te pershtatshme funksionet teknike dhe administrative te kontrollit dhe te shpetimit, te miratuar nga Keshilli i Ministrave.

Neni 19

Kundervajtjet administrative

1. Jane kundervajtje administrative dhe denohen me gjobe:

a) shkeljet e dispozitave te neneve 3, 4, 5, 8, 10, 11 dhe 12 te ketij ligji qe rrezikojne sigurine e njerzve, te kafsheve shtepiake dhe te vlerave materiale;

b) shkeljet e perseritura te shenuara ne aktkontrollin e lena nga RISHM

c) tejkalimi i afatit te lene nga RISHM per menjanimin e shkeljeve.

2. Kur shkelja nuk perben veper penale, zoteruesi i lejes minerare, punonjesi i caktuar per mbikqyrje teknike dhe punemarresi denohen per kundervajtje administrative me gjobe.

Inspektori RISHM qe veren shkeljen, harton ne vend procesverbalin dhe vendos gjoben.

3. Masa e gjobes eshte nga 2 mije deri ne 500 mije leke. Llogaritja e gjobes behet sipas menyrave te percaktuara ne rregulloret e RISHM te miratuara nga ministri qe mbulon veprimtarine minerare.

4. Kundervajtjet administrative, shqyrtohen jo me vone se 15 dite nga data e mbajtjes se procesverbalit nga Komisioni i Shqyrtimit te Gjobave te RISHM qe mblidhet dhe drejtohet nga Kryeministri.

5. Shqyrtimi i kundervajtjes administrative behet ne prani te kundervajtesit. Kur vertetohet se ai ka marre dijeni dhe nuk ka shkaqe justifikuese per mosparaqitje, shqyrtimi mund te behet edhe ne mungese te tij.

6. Kunder vendimit te komisionit te shqyrtimit te gjobave mund te behet ankim brenda 5 diteve nga data e marrjes se vendimit ne gjykatën e rrethit ku eshte kryer kundervajtja, vendimi i se ciles eshte i formes se prere.

Neni 20

Ekzekutimi i vendimeve me gjobe

1. Gjoba paguhet nga kundervajtesit brenda 5 diteve nga data kur vendimi ka marre forme te prere. Pas kalimit te ketij afati per cdo dite vonese paguhet, nje kamate prej 2 perqindesh deri ne nje muaj. Kur edhe pas ketij afati gjoba nuk paguhet, atehere zbatohet ligji nr.7697, date 7.4.1993 "Per kundravajtjet administrative".

2. Gjobat derdhen ne Buxhetin e Shtetit.

Neni 21

Çdo dispozite tjeter, qe bie ne kundërshtim me kete ligj, shfuqizohet.

Neni 22

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare

Shpallur me dekret nr.2910, date 27.02.2001 te Presidentit te Republikës se Shqiperise, Rexhep Meidani